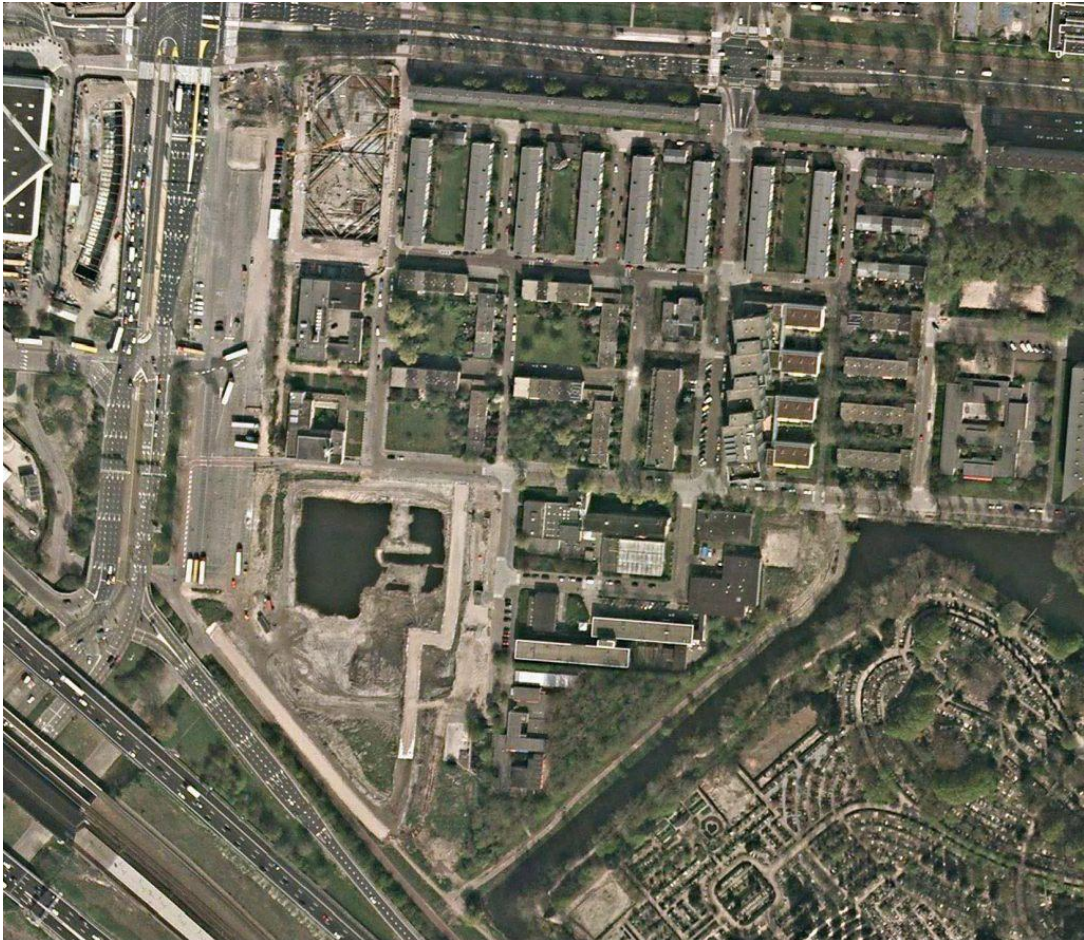

Natuurtoets Kop Zuidas

Gemeente Amsterdam

Dienst Ruimtelijke Ordening

Planteam Groen, ecologie, stedelijke
Recreatie en Water

Maart 2009

Inhoud

Samenvatting.....	3
Inleiding	3
Eerder onderzoek	3
Begrenzing plangebied.....	4
Beschrijving van het gebied	5
Inventarisatie	5
Ruimtelijke ontwikkelingen	6
Te verwachten effecten van de plannen	6
Mitigerende maatregelen	6
Conclusie.....	6

Samenvatting

In het plangebied 'Kop Zuidas' zijn een aantal grote projecten gepland. Een groot deel van het oorspronkelijke bosplantsoen is hiervoor al verwijderd. Hiervoor is in 2003 ontheffing aangevraagd. Gezien de veranderde situatie op het terrein en een wijziging van de Flora- en faunawet is in 2008 nogmaals naar de natuurwaarden en de effecten van de ingrepen op beschermde soorten gekeken. Geconcludeerd wordt, dat er geen soorten voorkomen, waarvoor bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig is. Wel moet rekening gehouden worden met de broedtijd van vogels. Verder is er een kans dat een specht gaat nestelen in het bosplantsoen aan de zuidoostkant van het plangebied. Als dat het geval is, is er voor het kappen van de boom een ontheffing van artikel 11 van de Flora- en faunawet nodig. Indien er (dempings-)werkzaamheden aan de Kleine Wetering uitgevoerd worden moet rekening worden gehouden met de beschermde bittervoorn.

Inleiding

Het plangebied 'Kop Zuidas' is in ontwikkeling, een groot deel ligt braak. In deze natuurtoets wordt nagegaan of er vanuit de natuurwetgeving aspecten voortvloeien, die van belang zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van het plangebied.

In juni 2003 is er een natuurtoets gemaakt en is er ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd. Voor de verbodsartikelen 9, 10, 11 en 13 is op 8 januari 2004 ontheffing verkregen voor de egel, bosmuis, bosspitsmuis. (Sinds 2004 geldt er voor deze soorten op grond van een Algemene Maatregel van Bestuur vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.)

Verder is er voor de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplanwijziging voor de bouw van een synagoge in het noordoostelijke deel een natuurtoets gemaakt in februari 2006. Hierin wordt geconcludeerd, dat de Kleine Wetering – de sloot tussen het plangebied en de begraafplaats Zorgvlied aandacht behoeft in verband met de functie als ecologische verbinding en de veronderstelde aanwezigheid van de bittervoorn.

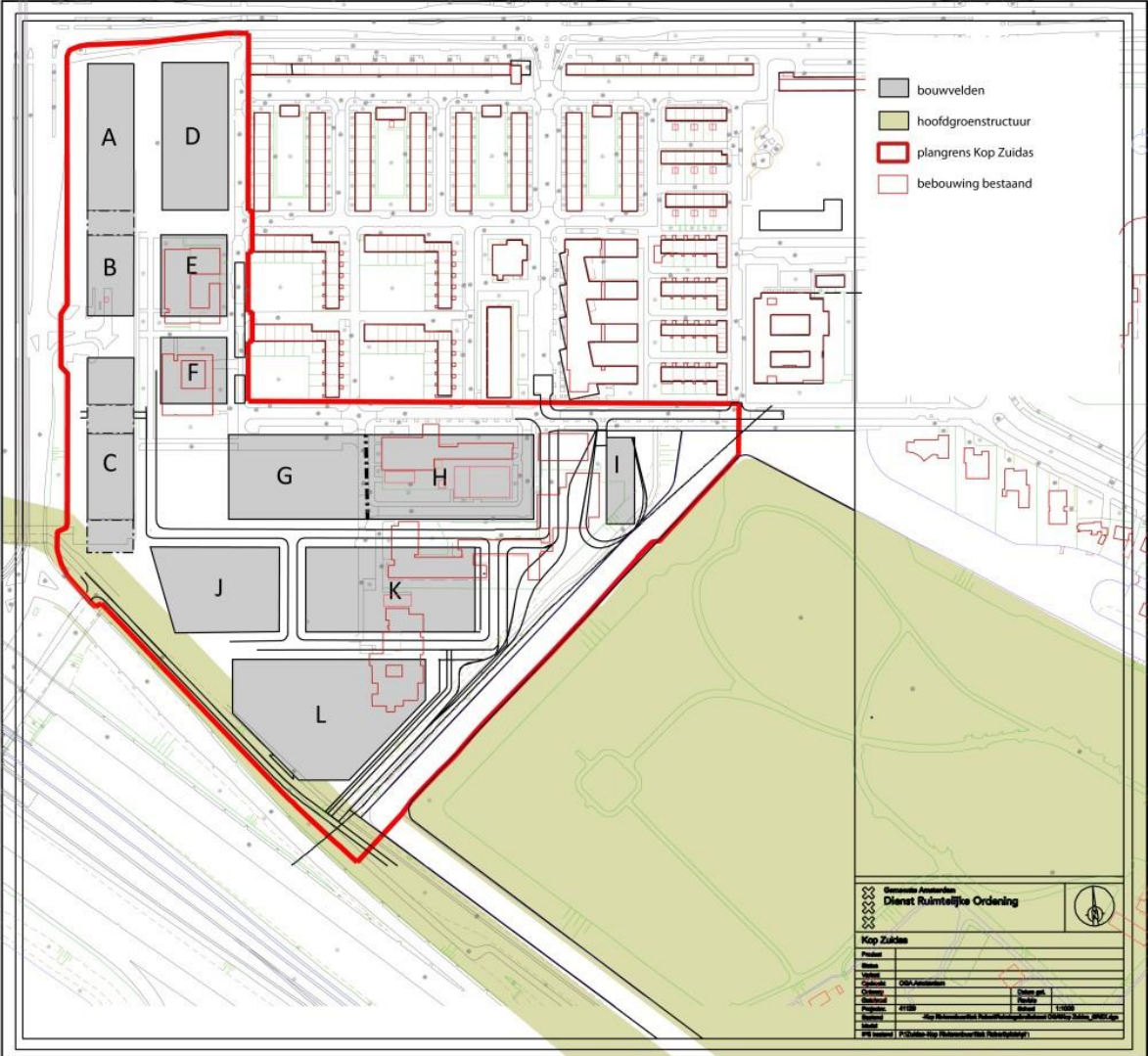
Eerder onderzoek

In juni 2003 is er een natuurtoets gedaan voor hetzelfde plangebied. Hierin werd vastgesteld dat het parkbos aan de oostkant van het plangebied de hoogste natuurwaarden had. Het bos was door de combinatie van hoge bomen, struweel en kruiden rijk aan zangvogels. Verder wordt de Kleine Wetering genoemd. Met soorten als riviergrondel en bittervoorn en de aanwezigheid van natuurvriendelijke oevers heeft deze waterloop ook hoge natuurwaarden.

Door de wetwijziging van 2004 ligt nu de nadruk meer op soorten die niet onder het vrijstellingsbesluit vallen en soorten (vogels), waarvan het nest ook buiten het broedseizoen – als vaste verblijfplaats – beschermd is.

Begrenzing plangebied

Het plangebied Kop Zuidas wordt begrensd door de Europaboulevard, de President Kennedylaan, de Graafschapstraat, de Zuidelijke wandelweg, de Kleine Wetering en de A10.

Beschrijving van het gebied

Het plangebied is al in ontwikkeling. Het voor het theater van Van der Ende geplande terrein ligt al een aantal jaren braak; er is een zandige laag opgebracht. Op het middenterrein bevindt zich een grote poel met helder water, met langs de oever planten als gele lis.

Het gebouwencomplex van de ROC bestaat uit oudere en nieuwere gebouwen. In de trottoirs staan straatbomen. In de zuidoosthoek van het plangebied staan in een stukje bos een aantal opvallend hoge Canadese populieren. Andere boomsoorten hier zijn: zomereik, veldesdoorn, esdoorn en meidoorn. In de ondergroei onder andere braam, brandnetel en nagelkruid. Langs de bomen groeit klimop. Deze bomen zijn goede slaappleatsen voor vogels. Aan de noordoostkant, bij de zuidelijke wandelweg ligt een terrein braak. Hier wordt de nieuwe synagoge gebouwd.

Inventarisatie

Voor deze notitie is gebruik gemaakt van actuele flora- en faunagegevens uit de Ecologische Atlas van Amsterdam en een veldverkenning in juli 2008.

Zoogdieren

Verwacht worden bosmuis, mol, konijn en bruine rat. Hazen komen op veel plaatsen in het stedelijke gebied van Buitenveldert voor. Langs de Amstel en via de begraafplaats Zorgvlied kunnen ook andere soorten het plangebied bereiken. Mogelijke soorten zijn: bosspitsmuis, huisspitsmuis, veldmuis. Ook de eekhoorn wordt regelmatig gezien. Verblijfsmogelijkheden voor eekhoorns zijn er niet in de bomen. Ook konijnenholen zijn niet aangetroffen.

In de bestaande gebouwen zijn er geen verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen. De muren hebben geen spleten er zijn geen daklijsten die geschikt zijn als zomerverblijfplaats. Goed foerageergebied is rond de Zuidelijke Wandelweg en de Kleine Wetering. Verwachte soorten zijn gewone en ruige dwergvleermuis en de laatvlieger.

Broedvogels

Zwartkop, merel, winterkoning, tuinfluiter kunnen hier worden verwacht. In de bomen met klimop zou zich een ekster kunnen vestigen. Roofvogelnesten zijn niet waargenomen. In een dode tak van een populier zat een – niet-bewoond – spechtengat. Andere spechtengaten zijn niet gezien.

De nesten van de meeste vogels zijn alleen gedurende de broedtijd beschermd. De nesten van een paar vogelsoorten worden als vaste rust- en verblijfplaats beschouwd en worden door de Flora- en faunawet beschermd (artikel 11). Op de nu gehanteerde lijst staan de ekster en de grote bonte specht. Het ministerie van LNV heeft het voornemen om deze lijst uit te breiden. Op deze uitgebreide lijst staan geen soorten, die in het plangebied worden verwacht.

Vissen

In de Kleine Wetering komt de bittervoorn voor.

Flora

Beschermde flora is niet aangetroffen.

Ecologische verbindingen

Het plangebied grenst aan de oostkant aan de Kleine Wetering, begraafplaats Zorgvlied en het talud van de A10. Dit deel van het plangebied ondersteunt deze ecologische verbinding. De Kleine Wetering maakt deel uit van het Ecolint, de natte ecologische verbinding tussen Nieuwe Diep en Nieuwe Meer, met als doelsoort onder andere de ringslang.

Conclusie met betrekking tot de Flora- en faunawet

In 2004 is de Flora- en faunawet gewijzigd met een vrijstellingsbesluit. Hierdoor is het niet meer nodig om voor alle beschermde soorten ontheffing van een verbodsartikel van de Flora- en faunawet aan te vragen. De brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie van LNV plaatst beschermde soorten in drie tabellen. Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen, voor soorten uit tabel 2 en tabel 3 moet wel ontheffing worden aangevraagd, waarbij de tabel 3-soorten het zwaarst beschermd zijn.

De vleermuissoorten en de bittervoorn (vissoort) vallen onder tabel 3, de eekhoorn onder tabel 2, de overige beschermde soorten onder tabel 1. Vaste verblijfplaatsen van de grote bonte specht zijn niet waargenomen. Niet uitgesloten is dat deze soort in het zuidoostelijke deel van het plangebied gaat broeden. Een aantal bomen hebben dood hout en zijn daarmee geschikt als spechtenboom. Holen van spechten zijn ook buiten het broedseizoen beschermd. Als de grote bonte specht er gaat broeden is voor het kappen van bomen met in gebruik zijnde spechtenholen ontheffing van artikel 11 van de Flora- en faunawet nodig. Geadviseerd wordt om ongeveer een half jaar voor de kap van het bosplantsoen een inspectie uit te voeren op aanwezigheid van spechten, dan is er voldoende tijd om een ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen.

Ruimtelijke ontwikkelingen

De bestaande gebouwen in het plangebied worden gesloopt. Op kavel D zijn een stadsdeelkantoor en woningen gebouwd, op kavel A en B (huidige P1 parkeerterrein) en kavel E (huidige KPN centrale) komt de nieuwe ROC met voorzieningen in de plint. Kavel J is het theater van Van der Ende, kavel F een hotel, op kavel H en K komen woningen, op kavel L kantoortorens, op kavel C een kantoor en op kavel G een dansschool en woningen, tot slot komt de synagoge op een schiereilandje aan de Zuidelijke Wandelweg, kavel I.

Te verwachten effecten van de plannen

Het zuidoostelijke deel van het gebied, het bos langs een deel van de Zuidelijke Wandelweg wordt gebruikt door broedende vogels en is uitloopgebied voor soorten die op begraafplaats Zorgvlied voorkomen. Ook vleermuizen foerageren in dit gebied. Door de planontwikkeling gaat dit gebied verloren. In de omgeving is nog voldoende leef- en foerageergebied, zodat er geen negatief effect op vleermuizen en broedvogels verwacht wordt.

Mitigerende maatregelen

Bij het kappen van bomen en het verwijderen van struiken en ruigte moet rekening gehouden worden met de broedtijd van vogels. Afhankelijk van soort en weer loopt deze ongeveer van half februari tot augustus. Geadviseerd wordt om voor verwijderen van groen of het kappen van bomen een ter zake deskundige te laten vaststellen dat er geen broedende vogels aanwezig zijn.

Het verwijderen van ruigte en struweel in één richting uitvoeren, zodat kleine zoogdieren in de richting van bijvoorbeeld begraafplaats Zorgvlied kunnen vluchten.

Conclusie

Voor de in het plangebied voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dat geldt niet voor de eekhoorn, maar die heeft zijn leefgebied en verblijfplaats op begraafplaats Zorgvlied.

Vaste verblijfplaatsen van de grote bonte specht zijn nu niet aangetroffen. Het is niet onaannemelijk dat deze in de toekomst in het resterende bos gaat verblijven. In dat geval moet bij kap ontheffing van artikel 11 van de Flora- en faunawet worden aangevraagd.

Bij werkzaamheden aan de Kleine Wetering is aandacht nodig voor de bittervoorn. Bij eventuele demping is nader onderzoek en mogelijk ontheffing nodig.